

УДК 272

доцент Акопник С.В., канд. архіт., доцент Заїка О.В.,
Київський національний університет будівництва і архітектури

ПРОЕКТУВАННЯ ДИТЯЧИХ ДОШКІЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ.

Розглянуті основні напрямки проектування дитячих дошкільних закладів: закордонний та вітчизняний досвід.

Ключові слова: дитячий садок, просторові рішення

Наша країна стала на шлях розбудови європейської, вільної, демократичної держави і однією із головних задач є, на наш погляд, виховання освіченого, інтелектуального покоління молоді, яке треба починати з дошкільного віку, коли закладається основа майбутньої особистості.

В Міністерстві освіти і науки розробляється «Концепція розвитку освіти України на 2015 – 2025 р.р.», в якій передбачається до 2017 року охопити навчанням в дитячих садках до 85% дітей дошкільного віку (від 4-х років) і до 2020 року – 95%, а також забезпечити доступ до послуг піклування й освіти для всіх дітей віком від народження до шести років з активним залученням сімей. Для цього в найближчі три роки будуть звільнятися приміщення дошкільних закладів, які зайняті іншими підприємствами, і, звісно, активно будуватимуться нові.

Розробці проектів сучасних дитячих виховних комплексів європейського рівня треба приділяти особливу увагу. Діти дуже чутливі до оточуючого середовища, тому простір, в якому вони знаходяться, починаючи з народження і закінчуючи початковою школою повинен бути зручним, безпечним і допомагати всебічному розвитку дитини. Тому при розробці проектів важливо враховувати вимоги педагогів і психологів особливо при організації приміщень для відпочинку в денні години, приміщень для ігор, місць для творчої роботи і для прогулянок на вулиці: це і кольорове вирішення інтер'єрів, і створення різних мобільних компонентів в ігрових кімнатах. На рис. 1 наведені приклади вирішення інтер'єрів дошкільних закладів (закордонний досвід):

1–дитячий садок «Така-тука-ленд», Німеччина, 1а–інтер'єр групового приміщення (ігрова зона), 1б–рекреація;

2–мобільний компонент ігрового простору в дитячому садку, Норвегія, 2а– інтер'єр групового приміщення (зона для активної гри), 2б–інтер'єр групового приміщення (зона відпочинку);

3–мобільний компонент ігрового простору в дитячому садку, Іспанія, 3а–рекреація, 3б–інтер'єр групового приміщення (ігрова зона віком до 3-х років).

В центрі уваги архітекторів, які створювали проекти цих дитячих садочків, були, безумовно, враховані потреби дітей, для яких вони призначені – це і цікаві просторові рішення, і колір, і меблі, і, навіть, розміщення незвичайних за формою віконних отворів в зовнішніх стінах і в самих ігрових модулях (див. рис.1).

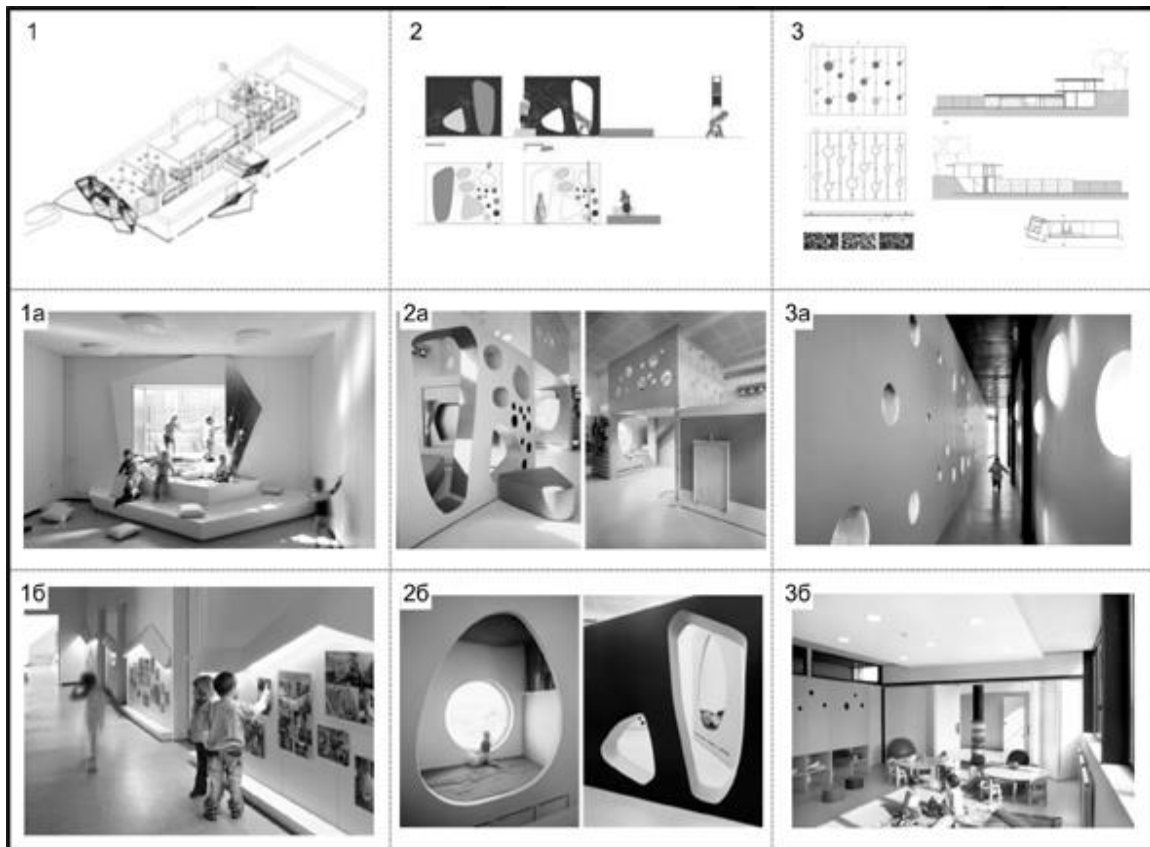

Рис.1. Рішення інтер'єрів дошкільних закладів (закордонний досвід)

Аналіз прикладів проектування дитячих дошкільних закладів за кордоном дозволяє зробити висновок, що пошук цікавих просторових форм і кольорів притаманний не тільки для вирішення інтер'єрів, а і всієї споруди. При цьому архітектори враховують оточуючий простір дитячого садка.

Одним із таких прикладів є дитячий садок Tellus Nursery School в Стокгольмі. [2] .

Він був побудований за проектом шведської архітектурної студії Tham & Videgard Arkitekter на ділянці між лісом і колишньою промисловою зоною в районі, який знаходиться в стадії розвитку і розширення. Тому будівництво дитячого садка було однією із першочергових задач. Фасад пластичної форми у вигляді хвилі вкривають яскраво-жовті дерев'яні рейки розміром 50x50 см. З

метою захисту від яскравого сонячного світла рейками закриті також окремі віконні прорізи. (рис.2а).

Просторий основний зал вміщує 6 дитячих груп, де проводяться ігрові і навчальні заняття (рис.2б). Завдяки органічним формам будівлі, її внутрішній простір стає перетікаючим, без зайвих кутів, створюючи приміщення складної і цікавої форми. Різні за розміром вікна розташовані хаотично, на різних відстанях від підлоги дозволяють створити ще більш грайливий настрій.

В той же час, в окремих кімнатах передбачені місця для арт-проектів, відпочинку і невеликих ігрових секцій.

Рис.2а.

Рис.2б.

Рис.2. Дитячий садок Tellus Nursery School в Стокгольмі:
2а. – загальний вигляд; 2б. – інтер'єр основного залу.

Використання природних пластичних форм покладено також в основу розробки дитячого садочка у Китаї, м.Далянь. [3] План побудований із окремих модулів у формі стручків, які захищають кріхке насіння. Кожний модуль складається із класної кімнати в двох рівнях, нижній із яких сполучається з загальним простором холу. (Рис.3).

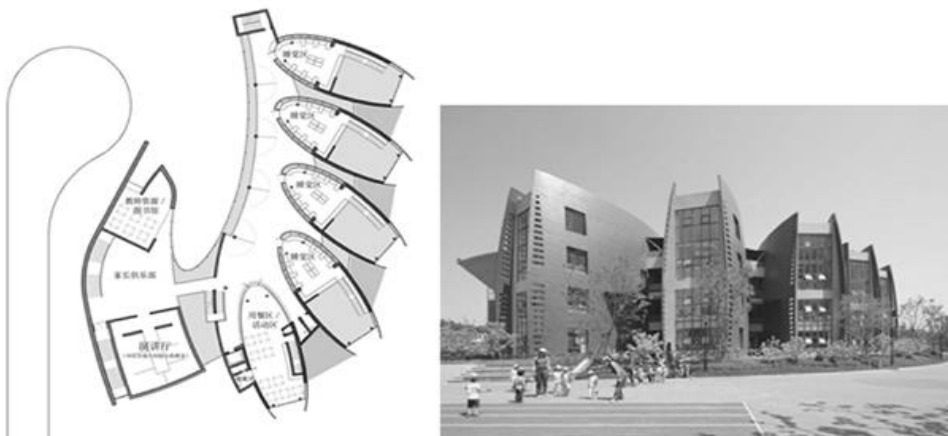

Рис.3. Дитячий садок у Китаї, м.Далянь

Дитячий садок Fagerborg в м. Осло (Норвегія) побудований на території невеликого міського парку і має відкритий огорожений майданчик для ігор. [2] Сучасна архітектура будівлі резонує із природним оточенням і місцевим національним колоритом. Загальна площа будівлі складає близько 1000 квадратних метрів. Враховуючи побажання місцевої влади для будівництва використані екологічно чисті матеріали. Фасади оздоблені деревом гармонійно поєднуються з оточуючим середовищем. (Рис. 4).

Рис.4. Дитячий садок Fagerborg в м. Осло (Норвегія). Загальний вигляд.

Інтер'єри також виконані із натурального дерева із вкрапленнями кольорових вставок. (Рис. 5).

В нашій країні проектуванню дитячих дошкільних закладів приділяють увагу, починаючи з підготовки майбутніх архітекторів в вищих навчальних закладах. За учбовою програмою на архітектурному факультеті КНУБА студенти 4-го курсу виконують проект «Дитячий садок – початкова школа».

Під час розробки курсового проекту студенти знайомляться з нормативними документами, аналізують функціональне призначення об'єкту, шукають нові форми і рішення. На рисунку 6 наведений приклад курсового проекту, виконаний студенткою архітектурного факультету 43б групи Кулік А.

В проекті запропоновано цікаве рішення групової кімнати, яка має два рівні: на першому рівні – ігрова зона, другий рівень побудований як амфітеатр, де також можна проводити заняття, крім того сходи трансформуються в місця для сну (рис.6а). Хол дитячого садка має овальну форму плану і цікаве просторове рішення, рівні якого пов'язані сходами (рис. 6б).

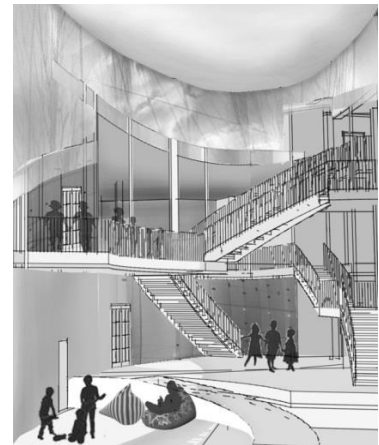
Проектування нових типів дитячих садків є актуальним для м. Києва, де зростає будівництво нових житлових районів, таких як Осокорки, Позняки, Троєщина та інші.

Рис.5. Дитячий садок Fagerborg в м. Осло (Норвегія). Інтер'єри.

6а

6б

Рис.6. Дитячий садок – початкова школа (курсний проект),
6а. – розріз (групова кімната); 6б. – інтер'єр холу.

При розробці проектів (рис. 7.а – в) архітектором використовувався ДБН В.2.2-4-97 «Будинки та споруди дитячих дошкільних закладів». Незважаючи на те, що архітектурно-об'ємні композиції будівель дитячих садків, в зв'язку з їх місткістю різноманітні, їх об'єднує функціонально-планувальна концепція. Композиційним шарніром є наявність у центральній частині дитячих садків залів, що розташовані один над другим.

На першому поверсі знаходяться вестибуль з гардеробом та санвузлами для відвідувачів; медичний блок; блок кухні, що обладнаний ліфтом для транспортування їжі до дитячих груп на II та III поверхах; блок прання білизни. Також на першому поверсі розташовані ясельні групи дітей віком ві 1 до 3 років.

Блоковані приміщення груп мають свої входи, евакуаційні сходові клітини. Кожна група містить необхідний набір приміщень: роздягальня, ігрова, спальня, буфетна, санітарні вузли.

У центральній частині другого поверху знаходиться музична зала. З

рекреації, біля музичної зали веде галерея, з якої відкривається вид на басейн.

Рис.7а. Дошкільний навчальний заклад на 110 місць. Житловий масив Осокорки, м. Київ.

Головний архітектор:
Акопник С.В.

Рис.7б. Дошкільний навчальний заклад на 220 місць. Житловий масив Позняки, м. Київ

Головний архітектор:
Акопник С.В.

Рис.7в. Дошкільний навчальний заклад на 190 місць. Житловий масив Осокорки, м. Київ

Головний архітектор:
Акопник С.В.

На третьому поверсі, у центрі, розташована спортивна зала з верхнім світлом. Під схилами покрівлі передбачаються зимові садки з зоокуточками.

Території ділянок дитячих садків передбачають влаштування майданчиків для фізкультури, ігор, гідро-майданчиків, город-ягідник, квітники.

Проектувальники намагалися зробити найбільш приємні умови перебування дітей в дошкільному закладі. Зовнішній вигляд будівлі повинен бути привабливим і прикрашати будь яке житлове оточення.

Література:

1. Онищенко Э.В. Основные подходы к организации образовательного пространства ребенка- дошкольника в американском детском саду [Электронный ресурс] / Э.В. Онищенко, А.С. Никольская // – Режим доступа: <http://www.mosgu.ru/nauchnaya/publications/professor.ru/Onishenko&Nikols...>
2. designinfomarket.ru/node/394
3. http://www.alpn.ru/news_architecture_single.php_id_article=309

Аннотация

Рассмотрены основные направления проектирования детских дошкольных учреждений: заграничный и отечественный опыт.

Ключевые слова: детский сад, пространственные решения.

Annotation

Main tendencies in the design of the kindergartens are overseen. Foreign and domestic experiences are analized.

Keywords: kindergarten, special solutions.